

БИБЛИОТЕЧЕН ТРЕНД
СПИСАНИЕ НА
НУУБ „СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“
БИТОЛА

Издавач

Национална установа
Универзитетска библиотека
„Св. Климент Охридски“
Битола
ул. „Ленинова“ бр.39

За издавачот

Науме Ѓоргиевски, директор

Издавачки совет

д-р Николче Вељановски,
претседател
Јоланда Бошевска,
виш библиотекар
Гордана Марковска

**Главен и одговорен
уредник**

д-р Николче Вељановски

Редакција

д-р Николче Вељановски
Јоланда Бошевска
Илче Стојановски

Фотографии

Драги Кабровски

**Компјутерска обработка
и печат**

Академски печат - Скопје

Тираж

300 примероци

ISSN 1409 - 9497

Тел: 047/220-208;
Тел/факс: 047/220-515;
Тел на Изд.: 232-999
www.nuubbt.uklo.edu.mk
e-mail: nuubbt@uklo.edu.mk

СОДРЖИНА

БИБЛИОТЕКАТА - ОД ИДЕЈА ДО РЕАЛИЗАЦИЈА

НАДГРАДБА НА НОВИОТ ДЕЛ НА БИБЛИОТЕКАТА - Приредила Ленче Андоновска.....	2
ЗАШТИТА НА ДВИЖНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО - Приредила Ленче Андоновска.....	2
КОНФЕРЕНЦИЈА COBISS 2009 - Гордана Пешевска.....	3

ОД МЕЃУНАРОДНАТА СОРАБОТКА

ДЕСЕТ МАГИСТРИ ПО БИБЛИОТЕКАРСТВО - Приредил д-р Николче Вељановски.....	4
„БИБЛИОТЕКА НА СЕДУМ КОНТИНЕНТИ“ ВО ДОЛНОШЛОНСКАТА ЈАВНА БИБЛИОТЕКА ВО ВРОЦЛАВ, ПОЛСКА - Приредила Марија Мачковска Малгожата.....	5
ИНТЕРВЈУ СО РОЗИТА ПЕТРИНСКА - Разговорот го водеше д-р Николче Вељановски.....	6

БИБЛИОТЕКАТА НИЗ ОДДЕЛИ И АКТИВНОСТИ

ЗА НАТПРЕВАРОТ МЛАДИ БИБЛИОТЕКАРИ 2009 - Приредила Јоланда Бошевска.....	10
ПОПУЛАРИЗАЦИЈА НА КНИГАТА ИЗЛОЖБИ, ПРОМОЦИИ, ПРЕДАВАЊА - Приредил Драги Кабровски	11
ОДДЕЛ ЗАЈМУВАЊЕ И УСЛУГА ЗА ВОЗРАСНИ БИБЛИОТЕКАРИТЕ ВИ ПРЕПОРАЧУВААТ - Маријан Котевски.....	15
ДЕТСКА БИБЛИОТЕКА БИБЛИОТЕКАРИТЕ ВИ ПРЕПОРАЧУВААТ - Стеванка Петковска.....	15
НОВА СТИХОЗБИРКА НА ПАНДЕ МАНОЛОВ, „БИТОЛА, ЉУБОВ МОЈА“ - Рецензија на Иван Чаповски.....	16
- Рецензија на проф. д-р Вера Стојчевска Антиќ.....	17

СЕДУМТЕ СВЕТСКИ ЧУДА

СПАСИТЕЛОТ „ИСУС ХРИСТОС“ РИО ДЕ ЖАНЕИРО, БРАЗИЛ - Приредила Лидија Мирчевска.....	19
--	----

ДА ВИ ГИ ПРЕТСТАВИМЕ

ВИ ГО ПРЕТСТАВУВАМЕ ПЕТКО ШИПИНКАРОВСКИ - Приредил д-р Николче Вељановски.....	20
НОВА КНИГА „БИБЛИОТЕКИТЕ ВО БИТОЛА“ - Рецензија на Миле Бошески.....	21
ОД ОБРАЌАЊЕТО НА АНЕТА СТЕФАНОВСКА - Рецензија на д-р Михајло Георгиевски.....	23
ОСВРТ КОН ДЕЛОТО „ВЕШТИЦА“ ОД ВЕНКО АНДОНОВСКИ - д-р Николче Вељановски.....	24
ОД НЕКОГАШНИОТ ДОМ (Извадок од романот “Соседовата кокошка”) Никола Кочовски.....	27
РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ ВО НУУБ „СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА ЗА 2009 ГОДИНА Приредила Ленче Андоновска и д –р Николче Вељановски.....	29
УШТЕ 5 НОВИ ИЗДАНИЈА НА БИБЛИОТЕКАТА.....	30
БИБЛИОТЕЧНИ ИЗДАНИЈА 2007-2008.....	32

КУЛТУРА... БИБЛИОТЕКАТА ВО ПЕЧАТОТ

НАДГРАДБА НА НОВИОТ ДЕЛ ОД БИБЛИОТЕКАТА

*Приредила Ленче Андоновска,
Виш библиотекар*

Во Националната установа - Универзитетска библиотека „Св.Климент Охридски“ - Битола, во 2009 година се реализира одобрениот проект од Министерството за култура на Р. Македонија „Изградба на поткровје на рамните тераси на новиот дел од зградата на Библиотеката“. Со тоа се санира состојбата односно се пристапи со покривање на рамните тераси со мансарден кров со што практично се формира и дополнителен простор кој е неопходен за оптималното функционирање на Библиотеката и потребите на корисниците. Се овозможи сите непроодни тераси од објектот да се искористат за изведба на поткровни простории, со што од една страна се добија потребни простории, а од друга страна се реши проблемот на рамните кровови, односно поради изразените температурни разлики во битолскиот регион, рамните кровови многу брзо се амортизираат и се подложени на течење и создавање на градежни штети на подолните спратови. Со изградбата на поткровјето на рамните тераси на новиот дел од Библиотеката, добиваме пред се заштита на постојниот дел и нов наменски простор во поткровните простории од околу 500м² кои ќе бидат наменски искористени.

Во целост поткровјата фасадно се поврзани со постојниот објект во една естетска целина. За следнатата 2010 година ни останува новоиз-

градените поткровја на рамните тераси ентериерно да се дообработаат со финални сидови, тавани, подови, сите видови на инсталации, како и ентериерна опрема, за да можат истите во најскопо време да се стават во работна функција која ќе може да одговори на новите стандарди и нормативи кои важат за јавните објекти.

ЗАШТИТА НА ДВИЖНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

*Ленче Андоновска
Раководител на проектот*

Националната установа - Универзитетска библиотека „Св.Климент Охридски“ - Битола, покрај редовната библиотечна дејност води особена грижа за прибирање, обработка и заштита на раритетни книги. Со оглед на фактот што оваа година Министерството за култура на Република Македонија ни го одобри проектот „Заштита на стари и ретки книги“, нас како на Библиотека ни беше предизвик одобрениот проект да го реализираме со задоволство.

За да го збогатиме ваквиот фонд, испративме соопштение преку медиумите и ги поканивме сите граѓани кои поседуваат ретки и стари книги ако сакаат да ги отстапат на Библиотеката со соодветен паричен надоместок. Одзивот беше добар и со тоа се оформи, засега, мал но драгоцен фонд на стари и ретки книги.

Како раководител на проектот заедно со стручниот соработник Гордана Пешевска се потрудивме старите и ретки книги кои ги поседуваме, да ги скенираме, компјутерски обработиме и внесеме во Каталог на стари и

ретки книги. Застапени се вкупно 50 наслови на монографски публикации издадени во период од 1893 до 1946 година. Каталогот е испечатен во боја, во кој покрај фотокопијата (изгледот на книгата), дадени се и основните библиотечни показатели како насловот на книгата, авторот, местото и годината на издавањето. Податоците се дадени во оригинал.

Вака конципиран Каталогот на стари и ретки книги, дава добра можност за презентација на движното културното наследство.

КОНФЕРЕНЦИЈА COBISS 2009

*Приредила Гордана Пешевска,
Виш библиотекар*

И оваа година традиционално се одржа дводневната конференција COBISS 2009, седумнаесетта по ред, насловена како Министерска конференција за информациската

инфраструктура на науката, образованието и културата. На конференцијата присуствуваа околу 400 учесници од повеќе земји (Р. Македонија, Р. Србија, Р. Албанија, Р. Бугарија, Р. Косово, Р. Босна и Херцеговина, Р. Црна Гора, Р. Хрватска и Р. Словенија). Во рамките на конференцијата беа организирани два панела и тоа:

- Панел за пристап до информациите за истражувачките потенцијали и резултатите од истражувачката дејност за соработка во регионот, со учество на министрите за наука и технологија, како и за високото образование на државите кои покажале интерес за соработка во проектот COBISS.Net;
- Панел за библиотечно-информациските системи како најцелосни прегледи на творештвото, со учество на министрите за култура на државите кои досега покажале интерес за соработка во проектот COBISS.Net;

Воведните излагања за оваа тематика имаа Грегор Голобич (министер за високо образование, наука и технологија на Словенија) и Мајда Ширца (министерка за култура на Словенија). Од нашата земја во панелите учествуваа деканот на Машинскиот факултет Атанас Кочов и заменик министерот за култура Драган Недељковиќ. Како и претходните години и на оваа конференција настапија светски познати предавачи:

- Карен Калхун (Karen Calhoun) е потпретседателка на OCLC и во своето предавање направи пресек на актуелните транзиции во светското библиотекарство;
- Маршал Бридинг (Marshall Breeding) од

Универзитетот Вандербилт во САД ја претстави следната генерација на кориснички интерфејси;

- Стаменка Увалиќ-Трумбиќ од париската централа на УНЕСКО говореше за новата динамика на високошколското образование и истражувањата за општествените промени и развој;
- Сер Џон Даниел, претседател и генерален директор на Комонвелт на знаењето (Commonwealth of Learning), говореше за одговорот на библиотеките на потребите на студентите на далечина.

ИЗУМ организира и богата културна и забавна програма, со цел запознавање и пријателското дружење на библиотекарите и информатичарите, учесници на оваа конференција.

прв пат во историјата на библиотекарството во Македонија официјално да се посетуваат постдипломски студии по библиотекарство. Овие студии беа во рамки на болоњската декларација за постдипломските студии, а предавањата и полагањата се одржуваа во Задар, Охрид, Скопје, Приштина и Љубљана. Постдипломските студии ги посетуваа и успешно ги завршија наши колеги од 30 до 50 години старост, односно со искуство во библиотекарството од две до дваесет години. Ред е да ги претставиме нивните имиња: Жаклина Ѓалевска, Миодраг Дадасовиќ и Марјана Кавчиќ од НУБ – Скопје; Сузана Данаилова, Елена Крстевска и Гордана Андреева од Народната библиотека „Браќа Миладиновци“ Скопје; Розита Петринска од Библиотеката на Факултет за електротехника и информатички технологии – Скопје; Вилма Јованова од Националната установа Библиотека „Гоце Делчев“ Штип; Елизабета Трпчевска – Петрушевска од Народната библиотека во Тетово и Иванка Соколова од Народната библиотека во Радовиш.

ДЕСЕТ МАГИСТРИ ПО БИБЛИОТЕКАРСТВО

Приредил

д-р Николче Вељановски

После две години студии, на 9-ти ноември 2009 година, десет библиотекари од државата го имаа својот завршен испит, односно одбрана на својот магистерски труд. Ова е за

Од свечената вечера организирана од ИЗУМ после Конференцијата COBISS 2009

ОД МЕЃУНАРОДНАТА СОРАБОТКА

„БИБЛИОТЕКА НА СЕДУМТЕ КОНТИНЕНТИ”
Во Долношлонската јавна библиотека во Вроцлав, Полска

*Приредила Марија Малгожата Мачковска,
 виш библиотекар*

Долношлонската јавна библиотека „Тадеуш Микулски” од Вроцлав, со која подолго време соработува Универзитетската библиотека од Битола, секоја година реализира повеќе проекти. Реализацијата на разните проекти го забрзува развојот на таа институција во повеќе сегменти од нејзиното функционирање. Меѓу проектите што во последно време беа реализирани беше и проектот кој се однесуваше на целосна преобразба на Одделот за работа со деца. На почетокот на 2009 година претседателот на концернот LG Display Yeu Jung Ung! и директорот на Долношлонската јавна библиотека – Анджеј Тивс потпишаа договор за соработка при реализацијата на проектот наречен „Модернизација на Одделот за работа со деца поврзан со создавање на компјутерско- медијална работилница”. Целта на проектот беше создавање на современ мултимедијален библиотечен центар за деца и младина со развиена програма за културно и едукативно делување, која ќе служи за задоволување на информативните потреби, проширување на познавањата за светот, како и за воспитување на децата и младината во духот на отвореност, почит и толеранција за разните култури и обичаи.

Мултикултурниот и мултимедијалниот профил на библиотеката, идејата за патување, запознавање на светот и неговите жители блиска му е на Концернот LG Display кој е присутен насекаде во светот, не само преку фирмите и производите, туку и со мисиите за формирање на човек чувствителен и отворен кон светот и неговите вредности. Тоа претставува голем програмски предизвик и интересна авантура за детската библиотека која веќе популаризира разни форми на патувања во културното време и простор и иницира средби на деца од различни националности во рамките на големиот проект

Мултимедијален центар во Одделот за деца

„Светотека” спонзориран од LG Display .

По неколку месеци интензивни градежна и финална работа, во октомври оваа година беше отворен во целост модернизираниот Оддел за работа со деца – „Библиотека на седумте континенти“. Заеднички домаќини на свеченото отворање на обновениот Оддел на Библиотеката беа вработените во Долношлонската јавна библиотека и претставниците на корејскиот концерн LG Display кој го финансираше ремонтот и опремата на библиотеката. Меѓу поканетите гости беа присутни и претставници на Одделот за култура на Војводството, библиотекарите од Вроцлав и од Војводството, деца и младинци. Свеченото пресекување на лентата (во боите на Полска и Кореја) се одвиваше во два дела – во првиот лентата ја пресекоа децата (корејски и полски), а во вториот амбасадорот Joon Jae Lee,

директорот на Долношлонската јавна библиотека Анджеј Тивс, претседателот на Собранието на Војводството Марек Лапински и претседателот Jung Ung Jeu .

Целосно обновениот Оддел за работа со деца – исклучително естетски и функционален – од самиот почеток им се допадна на младите читатели, на нивните воспитувачи како и на вработените

во библиотеката. Современата внатрешност ги исполнува највисоките библиотечни стандарди и овозможува сестрана активност и реализација на широка популаризација на читателството, а современата компјутерско-медијална работилница ќе одговори на потребите за знаења и едукација на новата генерација на млади читатели.

ИНТЕРВЈУ СО РОЗИТА ПЕТРИНСКА

Раководител на библиотеката при „Факултетот за електротехника и информациски технологии” - Скопје

Да ни кажете нешто за себе, образованието и од кога сте вработена на ФЕИТ?

Родена сум во Куманово, но во моментот живеам и работам со Скопје. Дипломирав на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје на Катедрата за англиски јазик и книжевност, со италијански јазик и книжевност како втор јазик, наставна насока. Минатиот месец магистрирав на Одделот за библиотекарство на Универзитетот во Задар, како стипендист на Институтот за наука од Марибор (ИЗУМ), Словенија, а во тек се моите магистерски студии по Дипломатија и меѓународни односи во Софија. На Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (поранешен Електротехнички факултет) работам од крајот на 2005 година како раководител на Библиотеката на Факултетот за електротехника и информациски технологии и Машинскиот факултет во Скопје.

Дали требаше да се конкурира за престој на Универзитетот на Ајова?

Да, како стипендист на Програмот за развој на млад факултетски наставен кадар (Junior Faculty Development Program-JFDP) за 2009 година, бев испратена на петмесечен престој на

Универзитетот во Ајова, во градот Ајова Сити, во државата Ајова. Таму престојував од јануари годинава до крајот на мај, а се разбира дека морав претходно да поминам строги евалуации и процеси на селекции, со оглед на тоа дека бројот на стипендисти беше ограничен и не толку голем. Имаше јавен конкурс за пријавување, требаше да се подготви добра апликација, да се положи стандардизиран тест за познавање на англискиот јазик (TOEFL) и во финалниот процес се избираа кандидатите врз основа на целокупната пријава и резултатите од интервјуто пред комисија.

Дали на тој програм зедао учество и претставници од други земји?

Програмот за развој на млад факултетски наставен кадар (Junior Faculty Development Program-JFDP) е програм на Бирото за образование и културни работи на Стејт Департментот на САД, а го води Американскиот совет за меѓународно образование. Самиот програм не нуди звања и дополнително формално образование, туку има за цел професионално да го развива младиот наставен кадар од универзитетите. Тој им овозможува на младите предавачи да го прошират своето знаење и експертизата од нивното поле преку посетување на настава и работа со наставен кадар од универзитетите во САД, да се запознаат со нови перспективи во образованието преку нивно запознавање на американската образовна филозофија и наставни методи, да добијат пристап до нови академски материјали и извори и да ја зајакнат врската помеѓу универзитетите во САД и институциите во кои работат, со што се поддржува соработката и контактите помеѓу САД и Македонија, во образовна смисла.

Програмот во најголема мера ги опфаќа земјите од Југоисточна Европа и Евроазија, така што вкупната бројка на стипендисти за 2009 година беше 73, од која 7 од Македонија.

Која е главната цел на програмот, дали е тоа библиотечен програм или се вклучени и други професии?

Значи, програмот не е исклучиво за библиотекарите, ниту пак е наменет за развој на библиотечната дејност, но со оглед на тоа дека во Македонија нема формално образование за библиотекарите, а и поради моето искуство во настава и работата во високошколска институција, бев соодветен кандидат. Јас бев единствениот библиотекар оваа година, но се надевам дека во иднина и други наши колеги ќе ја добијат оваа прекрасна можност да бидат гости на некој универзитет во САД и ќе го збогатат своето знаење и искуството од областа на библиотекарството и информациските науки.

Дали имавте конкретни задачи?

Презентација со наслов „Врската на Македонија со европските процеси и идентитети“ на соборот на тема „Преминување на границите“

Нашата задача беше не само да посетуваме предавања од оние предмети за кои сме заинтересирани, туку и да го проучиме севкупниот образовен систем во САД и нивната култура. На почетокот на семестарот подготвивме план и на крајот поднесовме извештај што од тоа сме исполниле. Што се однесува до запознавањето на културата, тоа се случи преку најразлични активности - од разговори со колеги и локалните жители, преку патувањата за време на пролетниот распуст со колегите од програмот, па до волонтирање на различни настани организирани од Универзитетот или заедницата. Јас, освен презентацијата за библиотекарската дејност во Македонија пред

студентите на магистерските студии на Школото за библиотекарство и информациски науки на Универзитетот во Ајова, одржав и презентација за Македонија и нејзините аспирации за влез во ЕУ. Презентацијата за библиотекарството во Македонија ми ја овозможи мојот ментор, Деканот на Школото за библиотекарство и информациски науки на Универзитетот во Ајова, кој ми овозможи без проблем да ги согледам сите аспекти на библиотечното образование во САД и дури да учествувам во процесот на евалуација на Школото, низ кој тоа поминуваше токму во периодот кога јас престојував таму. Да појаснам, секои 6 години Асоцијацијата на библиотекарите на Америка (ALA) врши евалуација на работата на школите, т.е. факултетите за библиотекарство.

Дали имавте можност да присуствувате на некои конференции и да посетувате други библиотеки во други градови?

Нашiot престој во САД започна во Канзас. Таму имавме 4 дена конференција и еден вид на “ориентација”. Потоа, од таму секој отиде во државата во која беше распределен. На крајот, повторно сите се собравме на завршна конференција во Вашингтон. Јас бев стационирана во Ајова, но бев на прошетка и во Чикаго, Илиноис, Лос Анџелес и Сан Франциско, Калифорнија, Лас Вегас, Невада. Се зачленив во АЛА (American Library Association) како меѓународен член, а преку нив пак, се зачленив и во една професионална мрежа за лидерство и менаџмент во библиотеките. Интересно е да спомнам дека Директорот за членство на АЛА има македонски корени од една страна, и тоа токму од Битола. Секако, во Ајова Сити бев член на две големи библиотеки - универзитетската и градската/јавна библиотека, а при патувањата во другите градови, никако не ја испуштав шансата да посетам некоја од библиотеките.

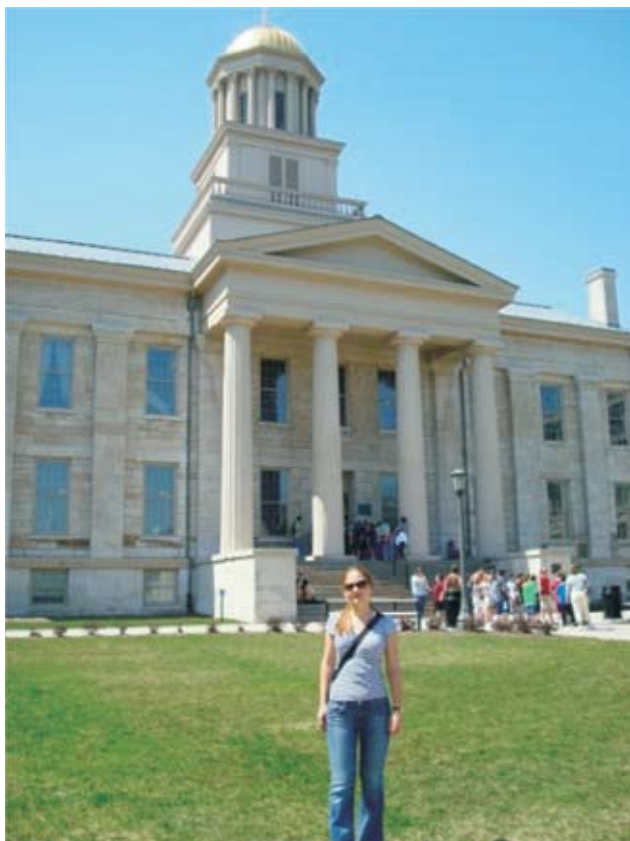
Кои предмети ги слушавте на постдипломските студии по библиотекарство на Универзитетот во Ајова?

Целиот овој програм е во насока на учење за образованието и неговото значење, учење за културата на една далечна земја и преку нив и за својата, учење за областа воопшто, за специфичните подобласти на полето кое ве интересира, учење за самиот себе. Јас посетував настава од повеќе предмети на магистерските студии по библиотекарство и информациски науки, но само 5 од нив ги следев сосем

редовно, работејќи паралелно со студентите и наставниците. Следев предавања по предметите: Методи на истражување, Корисници и користење на библиотеките, Академски и истражувачки библиотеки, Писменост и учење и Заштита на библиотечен материјал. Најголем дел од предавањата имаат и практичен дел, па целото оваа искуство ми отвори сосема нови перспективи за библиотекарството и како дејност и како наука. Мојот предмет на интерес е посебно менаџментот во библиотеките, а со оглед на тоа што еден од професорите чии што часови ги посетував беше директор на Универзитетската библиотека, успеав да дојдам до многу корисни информации и сознанија.

Кажете ни нешто за главната библиотека на Универзитетот во Ајова?

Самата библиотека на Универзитетот во Ајова е огромна. Се работи за еден систем на библиотеки, од кои една е Централна библиотека, а одделни факултети имаат специјализирани библиотеки. Централната библиотека е многу голема и богата со ресурси. Составена е од повеќе оддели, како на пример: Оддел за услуги на дигиталната библиотека, Оддел за услуги за далечинско учење, Оддел за меѓубиблиотечна позајмица и достава на статии, потоа Музичката библиотека, Оддел за заштита и конзервација

на библиотечен материјал, Оддел за обука на корисници и помош при пребарување и уште многу други. Постојат повеќе различни Збирки, и секоја Збирка е еден вид посебен Оддел, со вработени кои се занимаваат исклучиво со тоа. Таква е Источноазиската збирка, Збирката на владини изданија, Збирката на мапи и слично.

Дали имавте некакво професионално дружење за време на престојот или тоа зависеше од вас?

Професионалното дружење беше поттикнувано во текот на целиот престој - од престојот во Канзас каде што имав професионални средби со колегите од Универзитетот во Канзас во Лоренс, па се до постојаните контакти со колегите од Универзитетската библиотека на Универзитетот во Ајова. Таму љубопитноста е позитивна особина, која многу се цени, така што е доволно да покажете мал интерес за некоја подобласт на библиотекарството и едноставно да добиете многу информации за тоа и да остварите многу контакти. Колегите во САД меѓусебно одлично комуницираат и соработуваат, па така и нас, оние кои доаѓаме од странство, одлично не прифаќаат.

Работа во групи на теми од образованието на завршната конференција во Вашингтон

Доделување на дипломите за завршен програм во Вашингтон

Што е тоа што најмногу Ви се допадна од престојот, а што не Ви се допадна?

Од толку многу позитивни впечатоци тешко е да се одбере еден кој би го издвоила. Професионално, најмногу ми се допадна можноста да се биде дел од предавања по сопствен избор, но и да се посетуваат различни работилници со кои се подобруваат наставните способности. Приватно - можноста да се биде дел од една мултикултурна средина. Најмалку ми се допадна тоа што престојот кратко траеше.

На гала вечера по повод завршување на програмот, групата од бившиојугословенските држави, Вашингтон DC

Дали се уште имате контакт со одговорните на програмот и колегите?

Тука се пред сè мојот ментор, професорите чија настава ја посетував и со кои соработував, но и нивните студенти, постдипломците на Школото, кои ги имаше од многу различни држави. Интересно е дека остварувањето на контакти врз база на оние кои сум ги остварила во Америка продолжува. Последниов месец соработував со еден професор по лингвистика на Универзитетот во Ајова, кој работеше на еден труд за морфологијата на македонскиот јазик. Никога не знаете каде ќе ве одведат контактите.

Што е тоа со што престојот Ви помогна откако се вративте во Македонија, дали можеби во магистерските студии?

Во магистерските студии секако ми помогна. Во моментот кога заминав во САД јас веќе работев на мојата теза со наслов "Менаџмент во културата со осврт на библиотечната дејност во Македонија". Во Македонија имав проблем со пронаоѓање на релевантни материјали,

такашто најмногу ме израдува фактот дека во Универзитетската библиотека има литература за менаџмент во институциите од културата во изобилство.

Од неодамна сте и магистер по библиотекарство, стручниот предмет по каталогизација е во фаза на полагање, многу ретко специјализираните библиотеки во Македонија внесуваат записи во COBISS, што понатаму?

Да, магистерските студии се завршени. Понатаму планирам да се запишам на докторски студии по библиотекарство. Од стручните испити, јас пред три години го положив стручниот испит по каталогизација, а бидејќи библиотеката на ФЕИТ/МФС од крајот на 2007 година е членка на COBISS, посетував и обуки за овој библиотечен програм и очекувам во блиска иднина да ја добијам лиценцата за креирање записи во COBISS.

Раководител сте на библиотеката на ФЕИТ, колкумина работите, зошто сте постојано зафатени, кои се Вашите други задолженија?

Овде веројатно алудирате на мојот недостаток на време, што беше пречка оваа интервју да го направиме порано, како што беше планирано. Еве, јавно Ви се извинувам за тоа. Кога се вработив во Библиотеката на ФЕИТ/МФС, бевме четири вработени, но сега сме само три. Една колешка тукушто се пензионираше и сега сме во фаза кога се подготвуваме да побараме дозвола од Министерството за вработување на библиотекар на местото на пензионираната колешка. На ФЕИТ сум исто така и главен и одговорен уредник на веб-страната на Факултетот и координатор на информации од јавен карактер, но секогаш има и дополнителни обврски.

Дали некои од другите вработени го имаат посетувано курсот за COBISS/каталогизација, почетен, како ги обработувате книгите во моментот?

Од двете колешки со кои работам, едната веќе го има завршено курсот COBISS/каталогизација, почетен и е во фаза на изработка на записите за добивање на лиценца, а другата ќе го посетува следната година. Додека ја полниме COBISS базата со податоци, ние користиме друг библиотечен програм, изработен од вработени на ФЕИТ во 1994 година.

Доста со библиотекарството, кажете ни нешто за себе, хоби, желби неостварени, професор сте по англиски јазик, преведувате, давате часови по англиски јазик, дали имате слободно време, за блиските, брак, семејство?

Настрана од професијата библиотекар, јас сум и судски преведувач за англиски и италијански јазик и лектор. Пред да станам библиотекар предавав три години англиски и италијански јазик - работев и во основни училишта и во Гимназијата во Куманово, а држев часови и во голем број приватни јазични центри. Бидејќи предавањето ми е исто така голема љубов, повремено и сега држам часови по англиски јазик. Сакам да патувам, па неостварените желби за кои ме прашувате ќе ги поврзам со многуте земји кои би сакала да ги посетам, а до сега не сум успеала во тоа. Слободно време имам многу малку и воглавно го користам за читање книги или дружење со пријателите. Сеуште не сум оформила свое семејство, но тоа не е поврзано со професионалните ангажмани, се разбира. За блиските луѓе секогаш се наоѓа време. Имам голем број на пријатели и прекрасно семејство, за кои се резервирани викендите. Добриот менаџмент на времето и вољата го овозможуваат тоа.

Кој Ви е омилен писател или омилена книга?

Има повеќе писатели чии дела со задоволство ги читам и по неколку пати. Такви се Вирџинија Вулф, Наталија Гинзбург, Лајош Зилахи и голем дел од класиците. На читателите им препорачувам да ги прочитаат “Смртна пролет” и “Водата нешто носи” од Зилахи. Моментално читам две книги: автобиографијата на Барак Обама “Сонови од татко ми” и најновата книга на Пауло Коелџо “Победникот е сам”.

Разговорот го водеше д-р Николче Вељановски

ЗА НАТПРЕВАРОТ “МЛАДИ БИБЛИОТЕКАРИ” 2009

*Приредила Јоланда Бошевска,
виш библиотекар*

Една од основните дејности на Библиотека е афирмацијата и популаризацијата на библиотечната дејност во нашиот град и околните општини. Во соработка со училишните Библиотеки, реализира разни едукативни форми со кои кај најмладата популација се развиваат навиките за користење на библиотеките како организирани институции што овозможуваат пристап до извори на информации. Една таква форма е натпреварот “Млади библиотекарџи”. Оваа година, како резултат на традиционално добрата соработка со основните училишта беше организиран Десеттиот општински натпревар „Млади библиотекарџи”.

На натпреварот зедоа учество петнаесет ученици од десетте основни училишта од Битола, како и од училиштата во с. Бистрица, с. Добрушево, с. Могила, с. Новаци и с. Цапари, кое за првпат имаше испратено свој претставник на натпреварот. Младите „библиотекарџи“ со помош на своите ментори, успешно ги совладаа дефинициите, поимите, настаните прикажани во прирачникот кој им беше навреме доставен и покажаја одлични познавања од областа на библиотекарството. Секако тоа се должи на големата желба на натпреварувачите не само да учествуваат туку и да бидат најдобри. Но за жал, само еден отиде на Републичкиот натпревар. Прво место освои Емилија Недановска, ученичка од Основното училиште “Браќа Миладиновци” во с. Добрушево. И оваа година Библиотека им додели награди и благодарници на сите учесници, а на добитниците на првите три места им беа доделени дипломи и вредни награди.

На 6 ноември 2009 година се одржа десеттиот Републички натпревар во Народната библиотека “Гоце Делчев” во Велес. Во новите, модерно уредени простории на Библиотека се собраа голем број претставници на библиотеките од Р. Македонија, заедно со нивните ментори, родители и други гости, за да се дружат, да склопуваат нови другарства и да се натпреваруваат. Беше организирана посета на Народниот музеј, со цел да се запознаеме со историјата на Велес,

Доделување на првата републичка награда - Емилија Недановска со својот ментор (во средина) Јоланда Бошевска, виш библиотекар во НУУБ - Битола

а бевме почастени и со неговиот традиционален специјалитет, пита пастрмајлија. Имавме време да се прошетаме низ велешките улици, а го посетивме и велешкиот пазар.

Највозбудливиот дел на ова дружење беше соопштувањето на резултатите од натпреварот. Исчекувањето, кој, кога ќе биде прочитан, желбата неговото име да биде што покасно прочитано, ги растреперуваше срцата на младите библиотекарски и на нивните ментори. И повторно... на радоста ѝ немаше крај. Нашата Емилија, од 29

натпреварувачи, беше прва. Честитки за Емилија, честитки за сите натпреварувачи кои можеби преку овие натпревари ќе ја засакаат нашата професија и ќе посакаат да бидат дел од неа. Во знак на малиот јубилеј, оваа година организаторите на натпреварот им доделија благодарници на сите кои на било кој начин дадоа свој придонес за натпреварот. Им благодариме и веруваме дека ќе продолжиме успешно со нашата мисија: љубовта кон книгата и мудроста што таа ја носи во себе.

ПОПУЛАРИЗАЦИЈА НА КНИГАТА, ПРЕДАВАЊА, ПРОМОЦИИ И ИЗЛОЖБИ

Приредил Драги Кабровски

**09.07.2009 г.
ПРОМОЦИЈА НА КНИГА**

Во рамките на програмата за одбележување на Битолското културно лето, Библиотеката во соработка со Општината Битола, во дворот на Магазата, организираше промоција на книгата “Реката Драгор” од Александар Стерјовски.

Промотор на книгата беше Димитар Димитровски, а поздравна реч одржа директорот на Библиотеката Науме Ѓоргиевски. Промоцијата ја водеше Тоше Ивановски. Во текот на промоцијата

беа изведени музички точки на хармоника. На крајот од промоцијата збор зеде авторот на книгата Александар Стерјовски кој на присутните гости им презентираше стари фотографии од реката Драгор и Битола преку видео-бим.

ВЕЧЕР НА ЛЪУБОВНА ПОЕЗИЈА

Во рамките на програмата за одбележување на Битолското културно лето 2009, во просториите на Магазата беше организирана “ВЕЧЕР НА ЛЪУБОВНА ПОЕЗИЈА” со актерите од Народниот театар- Битола, Сонја Михајлова и Сашо Огненовски.

07.09.2009 г. ИЗЛОЖБА НА КНИГИ

За одбележување на 8 Септември - Денот на осамостојувањето и сувереноста на Република

Македонија, овој голем и светол датум од историјата за Македонија, Одделот за културни активности во холот на Библиотеката приреди изложба на книги кои тематски обработуваат содржини од историјата на македонската нација. Изложбата можеше да се разгледа секој работен ден од 07 до 20 часот, а во саботите од 08 до 15 часот

09.09.2009 г. ПРОМОЦИЈА НА КНИГА

Во салата за промоции на Библиотеката, со почеток во 19 часот беше организирана промоција на нова книга “На покривот на Европа” од авторите Илчо и Гоце Белдигеровски. Промотор на книгата беше г-дин Драган Ристевски.

09.10.2009 г. ПРОМОЦИЈА НА КНИГА

По повод 11 Октомври - Денот на востанието на македонскиот народ, Библиотеката организираше промоција на романот “СОСЕДОВАТА КОКОШКА” од битолскиот писател Никола Кочовски.

Промотори на романот беа Петре Димовски и Радован П. Цветковски. На промоцијата беа читани и извадоци од книгата од ученици од

Средното училиште “Таки Даскало” од Битола. На промоцијата свое излагање имаше и директорот на Издавачката куќа “Култура” г-дин Глигор Стојковски од Скопје. Како пропратен дел од промоцијата, Библиотеката приреди изложба на книги од литературното творештво на овој познат битолски писател и истата беше поставена во холот на Библиотеката.

16.10.2009 г.

НАТПРЕВАР „МЛАДИ БИБЛИОТЕКАРИ“

На 16 Октомври Библиотеката го организираше десеттиот по ред Општински натпревар “Млади библиотекарѝ”. На натпреварот учество зедаа 15 кандидати од сите основни училишта од градот Битола и општините Могила и Новаци. Комисија во состав: Јоланда Бошевска, виш библиотекар и претседател, Драги Кабровски и Илче Стојановски, на учесниците на натпреварот, за првата, втората и третата награда, им доделија дипломи и книги, а на останатите учесници им беа доделени благодарници и по една книга. Победникот од овој натпревар, Емилија Недановска, ученичка во Основното училиште “Браќа Миладиновци” во с. Добрушево се стекна со правото да ја претставува Библиотеката на Републичкиот натпревар „Млади библиотекарѝ“ што се одржа на 6 Ноември 2009 година во Велес. Втората награда и припадна на Теодора Сахурмовска од ОУ „Гоце Делчев“ с. Могила, додека третата награда и припадна на Стефанија Поповска од ОУ „Тодор Ангелевски” Ботола.

06.11.2009 г.

РЕПУБЛИЧКИ НАТПРЕВАР „МЛАДИ БИБЛИОТЕКАРИ“

На 6 ноември се одржа Десеттиот републички натпревар во Народната библиотека

“Гоце Делчев” во Велес Во новите, модерно уредени простории на Библиотеката се собраа 29 натпреварувачи - претставници на библиотеките од Р. Македонија, заедно со нивните ментори, родители и други гости. Емилија Недановска, ученичка во основното училиште “Браќа Миладиновци” во с. Добрушево, Битола ја доби првата награда. Втората награда му припадна на ученичка од Радовиш, а третата на ученичка од Делчево. Во последните четири години, три први награди и една втора дојдоа во Битола.

22.10.2009 г.

ИЗЛОЖБА НА КНИГИ

Националната установа Универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски” од Битола за одбележување на 23 Октомври - Денот на македонската револуционерна борба во холот на Библиотеката подготви тематска изложба на книги комбинирани со портрети на македонските револуционери, каширани на картон. Изложбата ја сочинуваат околу 70 монографски публикации кои содржински соодветствуваат со овој голем празник на Македонија.

02.11.2009 г.

ПРОМОЦИЈА НА КНИГА

Во рамките на Општинската програма за одбележување на 4 Ноември - Денот на ослободувањето на Битола, во салата за промоции на Библиотеката беше организирана промоција на стихозбирката “Битола, љубов моја” од битолскиот писател Панде Манојлов. Меѓу големиот број гости на промоцијата присуствуваа градоначалникот на Битола Владимир Талески и претседавачот на Советот на општината Лилјана Кузмановска. Промотори на книгата беа д-р Вера Стојчевска-Антиќ и писателот Иван Чаповски од Скопје. Промоцијата ја отвори директорот на Библиотеката Науме Ѓоргиевски кој воедно и ги поздрави гостите. Извадоци од стихозбирката читаше актерот од Народниот театар - Битола, Петар Мирчевски.

текстови од овој познат битолски писател, член на ДПМ, насловена “Од творештвото на Панде Манојлов”.

03.11.2009 г.

ПРОМОЦИЈА НА КНИГА

За одбележувањена 4 Ноември - Денот на ослободувањето на градот во салата за промоции на Библиотеката, Македонското научно друштво од Битола ја претстави книгата “Битола и битолско во Балканските и во Првата светска војна” (1912-1918) од авторите Ѓорѓи Танковски и Никола Миновски. Промотори на книгата беа Миле Михајлов и Александар Литовски. Како придружен дел на промоцијата беше и Изложбата на фотографии од Петар Ставрев со тематика од Балканската војна и Првата светска војна за Битола и Битолско.

02.11.2009 г.

ИЗЛОЖБА НА КНИГИ

Како пропратна активност по повод промоцијата на најновата книга на Панде Манојлов, во холот на Библиотеката беше приредена изложба на книги комбинирана со објавени

20.11.2009 г.

ПРОМОЦИЈА НА КНИГА

Во издание на Националната установа Универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски” од Битола на 20 ноември, во 13.00 часот, во холот на Народната и Универзитетска

библиотека “Св. Климент Охридски” - Скопје беше организирана промоција на книгата “Библиотеките во Битола” од Анета Стефановска и Науме Ѓоргиевски . Промотори на книгата беа Миле Бошески и д-р Михајло Ѓеоргиевски.

26.11.2009 г.
НАУЧЕН СОБИР

Македонското научно друштво и Техничкиот факултет, Битола, на 26 ноември во салата за промоции на Библиотеката организираа Научен собир на тема “Техниката и техничките науки - услов за современ одржлив развој на општеството и општината Битола”. Собирот го отвори претседателот на МНД проф. д-р Борче Ангелковски, а поздравна и воведна реч одржа ректорот на Универзитетот “Св. Климент Охридски”, Битола, проф. д-р Златко Жоглев. Поради службени околности на Собирот не присуствуваше градоначалникот на Битола кој беше и покровител. Од него беше прочитана поздравната телеграма испратена до сите учесници.

**ОДДЕЛ ЗА ЗАЈМУВАЊЕ ЗА ВОЗРАСНИ
БИБЛИОТЕКАРИТЕ ВИ ПРЕПОРАЧУВААТ**

Приредил Маријан Котевски

1. ПОБЕДНИКОТ Е САМ – Пауло Коелџо
2. МАНДОЛИНАТА НА КАПЕТАН КОРЕЛИ – Луј де Берниер
3. САМРАК – Стефан Мајер
4. МЛАДА МЕСЕЧИНА – Стефан Мајер
5. БЕЛАТА МАСАИ – Карин Хофман
6. ВРАЌАЊЕ ОД АФРИКА – Карин Хофман
7. НИКАДЕ БЕЗ ЌЕРКА МИ БЕТИ МАХИУДИ – Вилијам Хофер
8. ИНДИГО БОМБАЈ – Јагода Михајловска
9. ПИЛЕШКА СУПА ЗА ДУША – Џек Кефилд
10. НЕГИРАЊЕ – Крис Аблоу

**ДЕТСКА БИБЛИОТЕКА
БИБЛИОТЕКАРИТЕ ВИ ПРЕПОРАЧУВААТ**

Приредила Стеванка Петковска

1. КЛУЧОТ НА АЛХЕМИЧАРОТ – Брамбила Кристина
2. ДРУЖИНАТА МЕСИ – Харисон Лис
3. ЕСЕНСКО ЗАЈДИСОНЦЕ – Здравеска Ангела
4. ДРУЖИНАТА ДИЛАН – Харисон Лис
5. ЧАРЛИ И ФАБРИКАТА ЗА ЧОКОЛАДА – Дал Роал
6. ШЕТАЛКИ – Бужаровска Вера
7. ЗЛАТНО ГРНЕ – Тарапуза Стојан
8. ТУРКАНИЦА ВО БРКАНИЦА – Ефтимова Лилјана
9. КРАЛОТ ПАРТАЛКО – Џамбазов Ненад
10. ХОТЕЛ ЗА КУЧИЊА – Данкан Луис

НОВА СТИХОЗБИРКА НА ПАНДЕ МАНОЈЛОВ „БИТОЛА, ЛУБОВ МОЈА”

Рецензија на Иван Чаповски

Добар ден, драги присутни, љубители на литературата, почитувачи на творештвото на Панде Манојлов!

Денеска промовираме едно исклучително поетско дело со мошне симболичен наслов “Битола, Љубов Моја”. Или на англиски:

“Битола, Мај лав” овој наслов кај читателот веднаш побудува едно размислување: поетот за да напише ваков наслов што веднаш се запаметува, Веројатно имал илјада и една причина, бил однапред свесен дека песните што потоа доаѓаат во една долга дузина исто така кријат во себе илјада и едно значење за неговиот град.

Кога мојот пријател, Панде Манојлов, пред извесно време ми се јави по телефон за да ме праша дали имам желба да му ја промовирам најновата поетска книга, која ја имав веќе прочитано два пати и нешто напишав за нејзините мотиви и естетски вредности, се разбира поканата ја прифатив со големо задоволство. Прво, затоа што се работи за книга напишана во слава на славната Битола, во слава на градот толку многу познат во Европа последните два века, за градот што има повеќе историја и од самиот Солун; второ, затоа што целото творештво на Панде Манојлов, поет, раскажувач, критичар, публицист, новинар, препејувач, со децении го следам и му се воодушевувам на могу негови творби; и трето затоа што промоцијата се одржува во неговиот град и не случајно во културниот храм на Битола, во храмот со светото име: „Свети Климент Охридски”.

Ако поетот Панде Манојлов својот најнов поетски труд го насловил и го потпишал онака

како што тоа го прави вљубениот во некое свое љубовно писмо до вљубената: Битола, со љубов, еве и јас си дозволувам, читајќи ги низата песни на поетот, да речам: се овде што е напишано, во оваа книга посветена на еден град, не е ништо друго освен поетска објава во слава на убавината и на љубовта, во слава на светлината, во слава на трајност ...

На почетокот реков дека со задоволство ја читав и ја препрочитав оваа мошне содржајна стихозбирка. Ќе бидам искрен дека секоја песна ме потсетуваше на времето кога и јас живеам во Битола, во далечната 1950 година, кога често пати како дете талкав низ градот восхитен од неговата тајна книга.

И самиот поет уште во првата песна Широк Сокак ни открива пред што, всушност, тој запрел и во што се загледал кога ни ја нуди првата импресија од загледањето во историскиот уметнички мурал:

*кога те гледам широк
како цвет
што го обновува своешо семе, кога се тркалаат
колицата
од Виа игнација
од Рим до Битола,
од Битола до Стамбола,
мојош ѝаш е месечев плочник:
да се љуби градот,
Градот да се љуби,
како Бог
и Свети Нектариј што се љубат!*

Меѓутоа, по секој изгрев на градот постои и друг изгрев, поинаков од другите изгреви, што осветлува и грее онака како што запалува и самата Љубов. Изгревот на поетот Панде Манојлов е поетска книга што се јавува на виделина да ги дополни празните места во старите историски записи, напишани главно од странски патописци

или дипломати, потоа во делата на современите писатели и на ликовните уметници, но и местата до каде што не допрела народната песна. Дури и камерата на Милтон Манаки. Може да се каже дека најновата поетска книга на Панде Манојлов е евангелие создадено по летописот на Битола.

Интересен е тој битолски мурал, распнат на пелагониската земја, за кого пишува Панде Манојлов. Можеби сме минале илјада пати по тие одблесоци на Битола, но никогаш не сме го чуле нивниот скриен говор за којшто Панде Манојлов пишува:

Ах, болно е кога времето

*на скршено крило осамено лета
а полет нема,
староста тогаш
в засолниците од урна
го смирува крајот
(Од песната Тумбе Кафе)*

*Или: Од солзи - река
полн параброд болка кон Егејош броди*

*и никој на разделба, од плач и љубов
на Битола
збогум да и рече ...
(Од песната Драгор)*

Во оваа хомогена поетска книга (содржи 49 песни) секоја буква, секој збор, се поставени со една цел: да ја дополнат незавршената химна на градот, да ја одбележат симболиката на Битола со поетски ноти. Оттука книгата на Панде Манојлов се чита и како поема.

И во поранешните поетски книги Панде Манојлов успеал да постигне единство во однос на мотивите, во разнообразието на самите идеи, особено во песните со патриотски нагласок, но сепак во оваа негова последна стихозбирка, тие елементи се мошне видливи. Веројатно поради тоа што посветата Битола, љубов моја ја носел со години во себе (како и Жак Превер за Париз), зад таа посвета ние прочитавме и неколку антологиски песни. Тоа се песните: Саатот, Стариот театар, Свети Димитрија, Шадрванот, Дулието, Чинарот, Железничка станица, канделабрите на чаршијата, Девојчето во копринен фустан, За Битола, вековите и љубовта ... Воведот кон оваа чудесна поетска книга, толку искрено напишана, полна со емоции, со стихови содржајни и прелиени со мисла, би го завршил со еден фрагмент од песната Саатот: Со уморни сказалки раширени како крила на пелисшерски гулаб го покажува Саатот течението

на времето и временските мени.

... Течението на времето ..., како што поетот запишал, а верувам дека мислел оти тоа време нема никојпат да истече, како виор по Драгорот, зашто самото течение на живата историја на Битола за миг е претворено, во друго течение, во поетско течение ...

Верувам дека сказалките на битолскиот симбол ќе му го покажат набргу на светот и времето што отчукува во поезијата на Панде Манојлов, препеана и на англиски јазик под наслов: Битола, љубов моја.

Како што тие сказалки и мене ми го покажаа времето кога како бегалец минував низ Битола во големата зима на 1947 година ... Звукот на камионот, стар и расклатан сиот, се уште го слушам додека ечеше низ Широко Сокак и, намерно или не, се изгуби кога се појави стариот симбол на Битола, Вечноста на градот - Стариот Саат.

Честито, поету Панде Манојлов, за задоволството што ни го приреди со твојот најнов подарок: книгата песни Битола, љубов моја!

РЕЦЕНЗИЈА НА проф. Д-р Вера Стојчевска-Антиќ БИТОЛА, ЉУБОВ МОЈА

Веројатно битолскиот поет Панде Манојлов лесно ја насловил стихозбирката имајќи ги предвид бележитите места на Битола, чии стихови се излеваат не само од неговото срце, туку и од сите граѓани кои минале одредени години во “Градот на конзулите”.

Насловот на стихозбирката “Битола, љубов моја” уште во самиот почеток на моето читање предизвикува посебен однос кон стиховите, бидејќи и јас сум битолчанка. Верувам дека нејзиното восприемање не може да биде исто со она на љубителите на поезијата, а кои не

се битолчани. Панде Манојлов е познат автор во Битолскиот писателски круг, но истовремено ширум Македонија и надвор од нејзините граници. Неговото творештво е перманентно вреднувано во македонската книжевна критика. Творештвото се раѓало спонтано и прераснувало во хронолошки создавана градба, која добила врвен дострел во критичко-есеистичката публицистика на Гане Тодоровски.

Стихозбирката е шеснаесетта книга по ред на Панде Манојлов, по познатите поетски наслови: Созвездие на болот, Македонски поетски молк, Лет во сонот над Ајфеловата кула, Битола, вековите и љубовта, по изданијата на прозните раскази и детски творби. Во неа го сублимира својот однос и љубов кон родниот крај, кон најопеаниот град во Македонија, со препознатливиот Широк Сокак, со напластените историски традиции, надополнувани со присуството на разнородни културни карактеристики и намерници во градот. Не е случајно што и првата песна од стихозбирката е насловена “Широк Сокак”, како резиме на целокупната историја на конзулска Битола. Таа е истовремено вовед и предговор во навлегувањето во Битола. Ако треба да се долови духот на градот низ историјата, за да се добие најубава слика на стариот град кој живеел на Виа Игнација и гордо опстојал до денес, тогаш прочитајте ја внимателно песната. Целото богатство на истории, артефакти, личности, градби, природа, лесно го гради мозаикот со поетскиот код на поетот Манојлов. Не случајно и оваа поезија започнува со стиховите:

*“Блажен
што го направи градот
гобленска слика ... “*

Насловите и испеаната поезија за битолчани значат препознатливост на идентитетот и опстанокот во оваа средина со:

Тумбе Кафе, Драгор, Пелистер, Безистенот, Саатот, Стариот театар, Корзото, Свети Димитрија, Влашкото Маало, Јени Маало, Дулието, Исак Џамија, Чинарот, Мас пазар, Ат пазар, Црвичето 40 маченици, Сокаци, Кепенци, Хераклеа, камера и Милтон Манаки. Будното око на поетот не ги одминува улогите на жителите од овој град, Евреите со Естреа, Манолија Фотеја Лукула, Битолскиот песнопеец Турчинот вљубен во Битола - Ајри Демировски, убавите битолчанки. Меѓу нив одминува со леснотија “девојчето со копринен фустан” купен во Париз. Затоа и низ архитектурата на Битола лебди и еден “сон на крилја од коприна”.

Битола би била нецелосна без вкоренетата љубов

на низа генерации кои својот раст и љубов ги доживееја во клупите на Битолската гимназија. Во неа битолчаните ги бараат своите сонови.

Подарок од Панде Петровски за авторот

Панде Манојлов пленува со специфичниот лесен од и продор кон убавините на битолската околина и природа, среде кои лежи “Битола-бабам Битола”. Над неа се разлива и тагата на градот по дождот, заради што и одот станува „Јанса на душата”. Убава е и зората кога осамнува над Тумбе Кафе и Ленски мост, над амалите и атовите битолски. А есента? Таа доаѓа и се спушта таинствено од Пелистр, низ водите на Драгор, за да допре до вљубената Виолета. Сликата на градот ја дополнуваат изнијансираните бројни народни песни, резимирани во еден симбол - “Моме Донке”.

Стиховите од најновата стихозбирка на Панде Манојлов “Битола, љубов моја” несомнено ќе го втиснат градот под Пелистер во духовниот живот на љубителите на поезијата, на битолчаните, на сите оние со однос кон уметноста која ги буди и најубавите патриотски чувства кон родниот крај, како дел од земјата во која се слива бистрата водотечина на љубовта од сите страни.

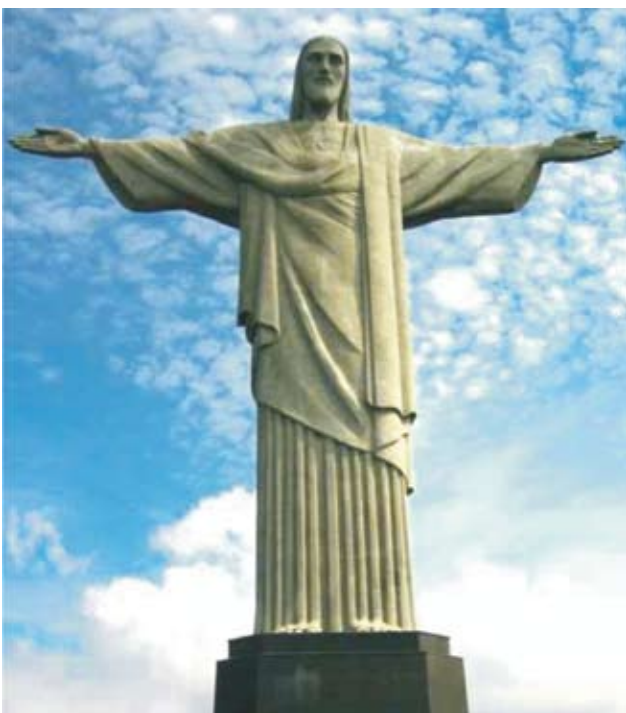
Споменатите бројни наслови со кодот на знаменитостите на Битола се поврзани според моето навраќање во родниот град, а се потврдени со поетскиот излив на Манојлов. Мнозина битолчани ќе се поистоветат со мојата перцепција. Имено, сите тие: сатови, корза, шеталишта, пазари, природни надарености, луге, ги поврзува доживуваната најдостоествената добродетел или врлина човекова - а таа е предизвикувачката љубов, целовита, како што ја откриваат одамнина библиските поетски стихови на апостолот Павле. Колку младешки чувства и средби собирал и отчукувала градската Саат Кула, колку изливи на соодветни чувства и воздишки собирал градскиот парк и со нив се возвишувал со зеленилото кон

небото? Истите збогатувања се одвивале на Тумбе Кафе, Исак Цамијата, Драгорот, а Пелистер? А сите тие, битолчаните, прибрани во Битола- бабам Битола, дарувана со повеот на пелистерската боровина, со жуборливиот и присутен Драгор, особено во пролетното и есенско божјо шаренило на распосланите бои, украсени со божилакот, кога љубовтаја впираат и крајречните битолски липи, со шумливите крајречни воденици, прелеани со пурпурот излиен од Тумбе Кафе, ја разнесуваат свонливите камбани на старите градски цркви, со традиционален христијански дух.

СПАСИТЕЛОТ „ИСУС ХРИСТОС” Рио де Жанеиро, Бразил

*Приредила Лидија Мирчевска,
виш библиотекар*

Во градот кој претставува синтеза на залив и остров, планински вериги и пејсаж испреплетени во тропски раскош гледа Статуата на Спасителот „Исус Христос” (португалски Estatua de Jesus Cristo Redentor). Скулптурата се наоѓа на 709 метри надморска височина, на врвот од ридот Корковадо, во националниот парк Тијука. Висока е 30 метри и тежи над илјада тони. Скулпторот ја работел статуата пет години, почнувајќи од 1926 година, а свеченото отварање било на 12 октомври

1931 година. Статуата е дизајнирана од архитектот Хектор да Силва Коста, а извајана е во Франција од полскиот скулптор Павел Ландовски. Идејата за еден ваков религиозен споменик за прв пат се појавила во 1859 година. Предлогот бил даден од страна на Педро Марија Бос и принцезата Изабела, но во тоа време не се реализирал. Во 1921 година таа идеја повторно била обновена, во чест на бразилската независност од Португалија. Се смета дека ова е најголемата статуа на Исус Христос на светот, што соодветствува со репутацијата на Бразил како земја во која живее најголемата римокатоличка популација на светот.

Статуата е симбол и препознатливо обележје на градот. Спасителот „Исус Христос” е со раширени раце, посакувајќи им добредојде на посетителите и гледа кон Рио де Жанеиро на атланскиот брег од Карковадо, од каде што целиот град се гледа како на дланка. Пристапот до оваа голема туристичка атракција е со трамвај до влезната платформа, а потоа туристите мораат да се искачат по 226 големи скалила за да стигнат до статуата. Посетена е од голем број светски лидери, милиони туристи кој се фасцинирани од ова импозантно и грандиозно дело, како и од чудесниот град, лоциран меѓу дождовните шуми, стрмните брегови и водите на Атланскиот Океан.

Ви го претставуваме ПЕТКО ШИПИНКАРОВСКИ

Роден е во 1946 година во с. Будимирци, Битолско. Завршил Средно земјоделско училиште во Битола. Дипломирал на факултетот за безбедност и општествена самозаштита во Скопје при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ Битола. Живее во струга. Работи како дописник од Мариово за весникот „Нова Македонија“. Автор е на романите: „Откорнати души“, „Петра“, „Кога тргнав Цвето, во туѓина“ и „Црна љубов“, на монодрамата „Духот на војводата“, на стихозбирките „Седело на орлица“ и „Бели ветрови“. Коавтор е на зборникот Миладиновци – 145 години од излегувањето на Зборникот на народни песни од Браќата Миладиновци. Член е на Друштвото на писателите на Македонија и член на Здружението на новинарите на Македонија. Учесник е и на меѓународната поетска манифестација „Струшки вечери на поезијата“ во 2004 и 2008 година и на други поетски манифестации и средби.

Извадоци од најновата стихозбирка „Бели ветрови“, издадена оваа година:

ТАГО ТАГОВНА

Се вратив во преградките на замрзнените
лдини ко сениште во заспаните августовски
светулки и врелите летни дни,
провевам ко снегулка во зимските
отпратнини до млаките пролетни отпоздрави
доодовни, водотопни на сувата суводолица.

Таго таговна!

Се вратив подбледите сенки на исплазените
полози и по згинатите стрнишна –
потпокровка
на забивтаниот прелог на немата песна

на потполошката, на преглатта изарипнатата
песна на штурчето и сувите прелети
на ластовицата пред прагот на закатиначе-
ните

клучалки обездомени и глумите детски плачја.
Таго таговна!

Се вратив на твоите раскрилени едра
во ишибаните црни мешунки од твоите свети
пазуви, растргани пурпурни соседни,
во туѓи преградки и пак сегдегоде ништовно
ти го милуваат твоето библиско име,
таго таговна стрвна на лакомо извишените
ненаситии и изострените оканцени копја
дерикожни.

Таго таговна!

Се вратив ете и да го одгрнам замутленото
мајкино грне, да ги изистрам сесечените коси
за сеча на распосланите клетви и опустените
леи,
во зенит и лет, со Икарови крилја да провет-
рат,
да го подзапрат, да го засушат одот
на невратнината пустинска и сиркно
да заздивнат лелејните лулки на приспивните
весели сништа родилни.

ОГАН И ЉУБОВ

Валав гргор на раскостена душа
развејува ко исучена сусарка по
сите дождовни и прегладнети ридишта
што за слатка капка зјапат.

А, гледам сонце втречено жари,
клапнала небеса еден – еден прилегнат
копнеж, оган и љубов
наизуст им буди младост.

Всаден панагум, застрелан бел дорија низ
сребрено-темни видишта ко в магла плови
и низ сништа виј летнуваат горски сверој.
Еден венец расклатени колена ко
гладен разбој чкрипнат,
слани капки сепоројно млазат,
врелина, жед, врз оросени чела гаснат,
заврзани љубовни меѓи, опарена крв, плачја:

„Чедо заиграј го ороото на животот
и на сите огнени молњи, сите устреми
запри ги, надитри ги отфрлените стрели
на изострените јазици и зрна,
надитри ги сите снопја од босилок
в уткина клетва што пловат по страни,
по сите оледени сребрени мегдани“.

НОВА КНИГА „БИБЛИОТЕКИТЕ ВО БИТОЛА”

Автори: Анета Стефановска и Науме Ѓоргиевски

На промоцијата на книгата „Библиотеките во Битола” во просториите на НУБ – Скопје, своите рецензии ги читаа Миле Бошески, директор на Библиотеката и д-р Михајло Георгиевски, библиотекар советник во пензија

ОД РЕЦЕНЗИЈАТА НА МИЛЕ БОШЕСКИ

Почитувана министерка г-ѓа Елизабета Канческа Милевска, почитувани пратеници на Собранието на РМ, почитувани професори, почитувани колеги и колешки, почитувани присутни дами и господа,

Пред да кажам неколку збора за книгата која е пред нас, најнапред би сакал да им честитам на авторите г-ѓа Анета Стефановска актуелен член на Собранието на РМ Науме Ѓоргиевски, директор на националната установа Универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски” - Битола. За извонредниот труд кој не само во однос на двојазичната експликацијата на основниот предмет на македонски и англиски јазик, туку и со својот визуелен и естетски изглед внесе еден нов дух, подигајќи ги досегашните стандарди на едно многу повисоко вредносно ниво, во однос на постојниот по малку стереотипен приод, кој проверуваше во издавачката свера во рамките на библиотечната дејност.

Книгата која е пред нас Библиотеките во Битола ја карактеризираат неколку јасно диференцирани целини, кои однапред ги одредува историскиот хронолошки дискурс, за кој се определиле авторите при обработката на нејзиниот основен предмет. Имено, во оваа книга

јасно се препознаваат неколку аспекти кои може да го привлечат нашето внимание:

- прво таа регистрира, информира и сведочи за еден значаен сегмент од општествениот живот на градот Битола низ историјата;
- преку критичкиот однос на авторите по суштествените прашања од дејноста на библиотеките, валоризира или барем се прави обид за одредување на правите вредности на оваа дејност и нејзиниот придонее во општиот цивилизациски развој;
- книгата поттикнува на нови истражувања и расветлувања на библиотечната дејност неодминлив следбеник, или уште попоречно, по многу нешта предводник во ширењето на писменоста, развојот на образованието, и во формирањето на книжевниот и литературен амбиент во најградски град во нашата земја Битола.

Книгата ја разбираам и како своевидна професионална провокација за останатите средини во нашата земја да се зафатат со истражување, проучување и претставување на сегашните генерации на значајната улога на библиотеките и библиотечната дејност во ширењето на писменоста и просветителството, низ призмата на специфичните историски услови во кои се формирани и целите кои треба да ги постигнат.

Авторите Анета Стефановска и Науме Ѓоргиевски со посебна професионална систематичност седвижат низ времето и просторот и низ крајно изострена професионална диоптрија ни ги доближуваат настаните и колоритот на општествениот живот во подалечната и поблиска историја на градот Битола, отворајќи ги и доближувајќи ни го духот на колкетивноста паметење и духовно творење сместено во разните видови библиотеки кои опстојувале и

вршеле одредена мисија за оној кој ги формирал во одредени историски периоди, тргнувајќи од манастирските, преку библиотеки во исламскиот период па се до јавните, приватните и други видови библиотеки со кои со право се гордее овој град и неговата поблиска околина.

Оваа книга само уште еднаш ќе ни ги обнови нашите знаења за делото на Пресветлиот Климент и неговиот брат Наум, основоположници на првата манастирска библиотека во манастирот „Св. Пантелејмон“ во Охрид. Авторите почитувајќи го доследно хронолошкиот приод во претставувањето на содржините, систематично не водат во периодот на османлиското присуство на овие простори. Па така јасно се претставени првите османлиски библиотеки, во рамките на верските училишта-медреси кои се во функција на исламизација на населението во Битола и Битолско. Исто така имаме можност да се запознаеме и со приватните библиотеки, основани од великодостојници љубители на книгата, патем тоа е период на ракописната и многу скапа книга. Овие книги по смртта на нивните сопственици биле отстапувани на познатите медреси и нивните библиотеки. Меѓу попознатите приватни библиотеки се истакнува библиотеката на Исак Челеби а истотака е евидентирано постоење на приватни библиотеки и кај македонски и влашки трговски семејства меѓу кои се истакнува семејството Робевци, кое е доселено во Битола и чија библиотека обилува со стручна литература од разни научни области донесена од Париз, Лондон, Лајпциг и други центри во Европа.

Значајно место во публикацијата е посветено на развојот на библиотечната дејност по ослободувањето на градот Битола и слободниот развој на нашата земја во поновата историја до денес. За прв пат во длабоката историја на македонскиот народ се создадени услови за слободен развој на писменоста, книжевноста и науката, и самостојно организирање на целокупниот општествено-политички живот. Значаен удел во развојот на сите овие сфери од општествениот живот и припаѓа на Градската библиотека, денес Национална установа Универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“. Својата богата културно-образовна мисија ја почнува со скромен библиотечен фонд од 300 книги. Денес Библиотеката располага со повеќе од 500.000 библиотечни единици од сите научни и стручни области и богато развиена мрежа од дејности. Библиотеката ги следи современите трендови во развојот на библиотечната дејност во земјата и странство. Таа е активен член во библиотечно-информативниот систем во нашата земја СОBISS МК, со посебни обврски

во неговото ширење во југозападниот регион на нашата земја во рамките на магичната функција. Како национална установа и со универзитетска функција, Библиотеката остварува богата меѓународна соработка, придонесувајќи за афирмација на книжното културно наследство и современата македонска литературна, стручна и научна книжна продукција. Почитувани,

Во вакви пригоди многу често меѓу присутните се поставувало и се поставува прашањето, за каква книга се работи, дали се работи за добра книга, и покрај некои тврдења дека нема лоша книга. Ако би знаеле што ја чини една книга добра, многу добри книги би останале непрочитани. Имено на познати афторитети им е поставено прашањето што е тоа што ја прави една книга добра, дали е можно да се воспостават критериуми според кои една книга е добра или не. И покрај силните размислувања, најчесто биле без одговор. Добра книга не постои од аспект на нејзината содржина односно идејата која сака авторот да ја сподели со читателите, воспоставувајќи го светото тројство, автор, дело, читател. Но сепак, јас нема да останам должен, и како мој одговор на ова прашање, ќе кажам дека, добра книга е онаа која ја поседувам, книга која сакам да биде во моја близина, во мојата библиотека, со неа да комуницирам, едноставно да ми причинува задоволство да ја имам во своите раце. Ве уверувам дека таква книга ние имаме денес пред себе благодарение на авторите Анета Стефановска и Науме Ѓоргиевски.

Од обраќањето на АНЕТА СТЕФАНОВСКА

Почитувани,

„Зборовите летаат, напишаното останува“ и затоа за највисок духовен производ на човечката цивилизација е книгата. Таа е најголем извор на писменоста, а библиотеките се храмовите во кои се чуваат тие, научните мисли, како највисок степен на развој на човековата цивилизација.

Во Битола, со векови се негувала традицијата кон книгата, а библиотеката како ниедна друга институција, најмногу придонела за зачувување на минатото, одржување на сегашноста и поглед кон иднината. За да ја разбереме големата улога на библиотеката треба да се осврнеме на минатото, со цел да ја расветлиме традицијата на оваа институција во Битола. Во текот на историјата, честите промени на власта во Битола довело до уништување на претходно создадените културни

Од рецензијата на д-р Михајло Георгиевски

Почитувани дами и господа,

Со особена чест и задоволство ја прифатив понудата заедно со мојот колега господинот Миле Бошески да го промовирам монографскиот труд на госпоѓата Анета Стефановска и господинот Науме Ѓоргиевски под наслов “Библиотеките во Битола”. Авторите на овој значаен труд се истакнати библиотечни работници (виши библиотекари) од Битола од кои едниот од нив т.е. господинот Науме Ѓоргиевски е актуелен директор на Националната установа – Универзитетската библиотека “Св. Климент Охридски” во Битола и госпоѓата Анета Стефановска актуелен пратеник во Собранието на Р. Македонија. Во оваа пригода сакам да се осврнам во кратки црти за библиотекарството во минатото во Македонија како и неговата важност во културно-просветното живеење и развивање на македонскиот народ што всушност е и предмет на трудот што сега го промовираме.

богатства при што страдале особено книгите, но во кое време доаѓале на власт создавале и свои библиотеки. Една од највпечатливите страници од животот на Османлиската империја во овој град е космополизмот и лексичкото шаренило. Постоенето на разнбројните библиотеки го потврдуваат овој факт. Текот и развојот на библиотеките во Битола и околината беше предизвикот што ние решивме да го претставиме во оваа книга. Книгата беше работена врз сознанијата од постојната литература и други непознати записи. Книгата го презентира материјалот хронолошки, обработувајќи ги најстарите записи (ретки книги), најстарите библиотеки во сите временски периоди (Османлиската управа, српската и бугарската окупација како и по ослободувањето до денес)

За одбележување е како нашиот народ приоѓал кон книгата, почнувајќи од учењето и препишувањето во манастирите, при што се истакнал манастирот „Св. Јован Богослов- Претеча во с. Слепче, Демирхисарско, Буковски манастир и др., па преку читалиштата во Османлискиот период се до редовното описменување на училиштата користење на училишните библиотеки. Секако, за одбележување е како окупаторските просветни министерства ги користеле постојните библиотеки за пропагандна литература.

Книгата е повредна од сите паметници украсени со слики, зашто сепак самото тоа гради паметници во срцето на оној кој што ја чита.

На крајот сакам да се заблагодарам на силната поддршка на Министерката за култура г-ѓа Елизабета Канческа Милевска заедно со свјата екипа во која е г-ѓа Снежана Ристовска без која не можевме да го реализираме овој голем проект. Со нејзината навистина несебична поддршка нашата идеја ја претворивме во реалност. Тоа е и мотив и стимул да работиме понатаму и тоа, ветувам, ќе го правиме.

Исто така, сакам да се заблагодарам за големата поддршка на печатницата „Киро Дандаро“ Битола без чиј менаџерски тим не ќе можевме да ја направиме оваа книга.

Уште во почетокот сакам да истакнам дека библиотекарството претставува една од најсветлите културно-просветни дејности. Во него се вткаени вековните цивилизациски вредности што ги обележиле времето и епохата. Најстарите познати библиотеки всушност претставувале збирки на текстови (со клинеско писмо на плочи) наменети за одреден храм или палата. Најстари градби на библиотеки (остатоци) се наоѓаат на Ур, кој датира од третиот милениум пред н.е., потоа во Пергам од вториот милениум пред н.е., во Ефес, од 107 година и др. Најголема гордост за светската култура и цивилизација, а посебна чест и гордост за нас Македонците, како директни наследници на древните Македонци, е Александриската библиотека и библиотекарската дејност во неа. Александрија, веднаш по нејзиното основање во 332 год. пред. н.е. станала центар на македонската и грчка култура во т.н. хеленистички период. Упаравата на Египет ја започнал Птоломеј (Лек), еден од командантите на славниот Александар Македонски. Наследникот на Птоломеј (Лек) Птоломеј I, и Птоломеј II, ја формирале и збогатиле најзначајната библиотека во светот, Александриската библиотека, која во времето на Птоломеј II содржела околу 490.000 примероци од сврзоци а во I век пред н.е.

Фондот на библиотеката достигнал до 700.000 сврзоци. Библиотеката била предодредена како научна база на најучените луѓе во тоа време во која се пишувале, и чувале вредни дела од сите области на науката и уметноста. Должноста библиотекарот во тоа време се издигнала на највисок степен во хиерархијата на најодговорните државни служби.

За голема жал и несреќа на целото цивилизирано општество, најголемата светска библиотечна ризница од анатичкиот период, во 273 година од н.е. за време на императорот Аврелијан, стихиен пожар го уништил последните остатоци од

книжниот фонд на Александриската библиотека, со што светската култура и наука се лиши од непроценливите вредности од древниот антички период.

Почитувани дами и господа,

Причината за која ние овде се собравме е секако обемниот монографски труд посветен на библиотеките во Битола. Во трудот на 332 страници паралелен текст на македонски и англискијазик се прикажани библиотеките во Битола во минатото и сега, нивниот развој и улога во културно-просветното живеење во овој значаен македонски град во којшто освен македонскиот народ сите малцински народи што живееле во него си имале и свои библиотеки како што се: турски, влашки, грчки, романски, еврејски, англиски, бугарски,

српски, француски и др. и си ја негувале својата култура и просвета што покажува за широката душа на македонскиот човек што отсекогаш ја имал во однос на малцинските народи што живееле со него. На крајот, сакам да ги упатам моите искрени честитки за обемната и добро подготвената па дури и прелуксузна публикација “Библиотеките во Битола” од авторите Анета Стефановска и Науме Ѓоргиевски а во издание на Националната установа - Универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски” во Битола, финансирана од Министерството за култура на Р. Македонија, и да им посакам уште поголем успех во работата и афирмацијата на библиотекарската дејност во Битола како културен и економски центар во јужниот дел на Република Македонија.

ОСВРТ КОН ДЕЛОТО „ВЕШТИЦА” ОД ВЕНКО АНДОНОВСКИ

*Д-р Николче Вељановски
Библиотекар советник*

Во македонската книжевност голема реткост е авторот да се зафати со директен однос кон мудроста на алхемијата, од зеленото олово да направи злато. Внатрешниот порив на авторот го натера да го напише романот „Папокот на светот” во кој тој копнее по средбата со неговата сакана Луција. Овај пат авторот сака да каже дека не е исто да се биде писател наратор и писател кој го пишува своето дело со крв, со вложување на себеси, со целосно жртвување. Она малку знаење кое на некој начин судбински му е подарено заради неговиот голем копнеж по сопствената душа и умирање среде животот заради една „замислена” средба со својата љубена која можеби и нема да биде остварена, тој сака да го сподели со „слепите” читатели кои не се свесни за своето слепило, а тие се неговите обожаватели. Ако Пауло Коелјо не сака да зборува со никого за темата на своите романи, Венко Андоновски покажува самосожалување пред читателите со цел да каже дека ова дело не е обично литературно дело и него може да го читаат само ретките кои знаат да ги толкуваат симболите на алхемијата. Романот „Вештица” можат да го читаат само оние кои страдаат за да дознаат барем малку од науката за себеспознанието. Авторот им се обраќа на кои бараат некакво задоволство во читањето на ова дело: „ Бараш од мене да бидам твој личен алхемичар, да ти созреам зелено

олово во злато. И врескаш роман, роман, роман! Ма немој! Така се пишувало роман! А кој да ти го напише?! Јас? Зошто би ти го напишал, ти разгалено суштество седнато на топло, во соба, во автобус, во трамвај, во чекална, во авион, во тивка библиотека, легнато на топол кревет, со корици во рацете, ти лакомо и незаситено суштество што сака да голта суво злато, а да не ја цени потта на златарот. Си се прашал ли некогаш КОЈ СУМ ЈАС?” Ако никој од нас не страда за одговор на прашањето Кој сум јас?, тогаш нема голема корист од читање на една ваква книга.

Значи нема страдање без болка, а нема болка без солзи. Овој свет е океан на безброј солзи, океан на женски солзи: „ Женската солза е зачин на злобата. Според тоа, жената е зла по природа, оти побргу се сомнева во верата и побрзо од неа се одрекнува, што е темел за магии и маѓосништво...” Оттука тргнале инквизиторите за да ги палат на клада „вештиците”, но заборавиле дека пред Бога сите луѓе се жени, односно, сите сме подложни на злото, ѓаволот кој се јавува во човекот преку женската природа како завист, омраза, љубомора, алчност, себичност, посесивност, страст, неверство, страв и сл. Дури и ако плотниот татко ти е ѓавол, ти си син божји... Татко ти плаче: плаче поради тебе. Знае дека ќе се мачиш. Ти плачеш. Плачеш поради него. Знаеш дека ќе се мачи. Солзите не се само течност, тоа се чувства, мисли, реченици, тие се „стварноста на мракот и незнаењето” во кој е обвиткан светот: „Отец Бенџамин се молеше долго, тивко, со внатрешна солза ... Оче Бенџамине, сеедно ти е, дали си во реката или надвор од неа. Сеедно ти е дали си жив или мртов, оти си мртов и во животот и во смртта. ... Страв, страв и крв насекаде полицето на земјата, под месечината ...” Бог не фрлил на земјата и ни ја вградил единствената книга во нас – стварноста,

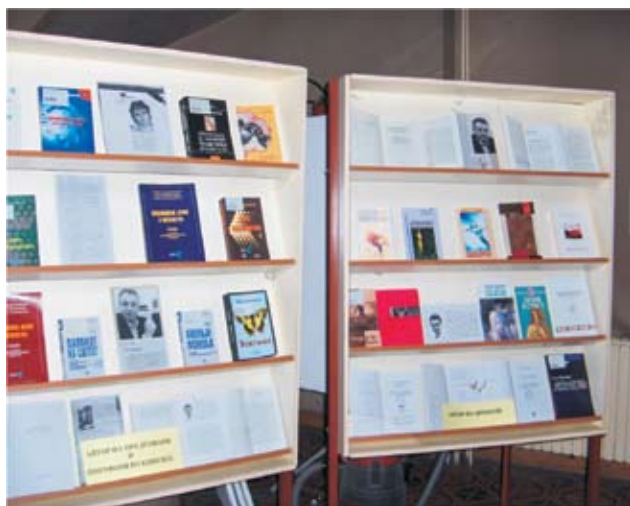
но истовремено ни го дал огледалото на животот во кое се рефлектирани многу библиотеки и книги, но авторот како искусен библиотекар и трагач по вистината ќе извикне: „Ама јас повеќе ја сакам стварноста. Таа книга – стварноста, не ми е прочитана, друго се имам читано”.

Авторот ни го претставува и парадоксот на животот, зошто да сакаме да излеземе пред светлината кога размислуваме повторно да се вратиме во мракот, или поточно во ова тело ние ќе мора да егзистираме во мракот и понатаму. Има ли човекот капацитет да ја прочита книгата наречена стварност. Ќе може ли тој еден ден да се искачи и да застане на кориците од таа книга и како висок оџак да го допре синото небо, неговите очи да посинат: „Ровја удри во близина, собата на падре Бенџамин се осветли. На ѕидот се покажа портрет на папата, аматерски нацртан: на портретот доминираа, испакнати љубопитни сини очи”. И тој лет на ретките летачи мора да е лага, затоа што и тој лет на крајот завршува на земјата. Дали вреди да се жртвува животот за лагата на летот!? Интуитивно авторот знае дека во непочитаната книга – стварност кој секој од нас ја носи во себе постои свет во кој секој од нас бил среќен. Таа е градината на рајот во која секој од нас бил едно со својата сакана а преку неа и со невидливиот Творец. Проклетството пак, да се биде на земјата настанала „кога влезе во мене отровот, ѓаволот на знаењето”... „и дали затоа што се занесов во таа ука, јас целосно заборавив на таа чудна тајна тетратка, на мојата прва, жива, прочитана и искусена убавина во животот, како и на мојата буква – девојка „Д”. Се потсетив на мојот петти роденден кога одбив да го изедам парчето торта каде се погоди да стои буквата „Д”, која до денес ја барав во книгите. Сега, мислам дека ја најдов повторно, по многу еони, но во едно туѓо списание. Неа ја замени едно стварно русокосо првоодделенче, а јас станав еден од оние кои го величаат писмото наспроти сликата”.

Читателот би се запрашал, Зошто туѓо? Да не е англиско или француско? Можеби е англиско затоа што зборот Англија потекнува од „Angela lande”, или во превод „Земјата на ангелите”. Авторот често пишува пораки на англиски јазик преку Интернет, а и трговецот Флоријан Грацијанчиќ го превел како Цветко Благородник кој поднел тужба против неговата жена дека се среќава со ѓаволот, дека е вештица затоа што со игла за шиене (sowing niddle) му ја одзела машкоста (virility). Би можеле да видиме колку убаво или симболично звучи авторовото претходно објаснување за неговото трагање по буквата – девојка „Д” која во кирилицата е петта буква по ред: Maybe in the time when the devil of science entered inside myself, or maybe when I was lost in that science, I completely forgot on that strange secret exercise book, on my first, live, read and experienced beauty in life, as well as on my letter – girl „Д”. I remembered that on my fifth birthday I refused to eat my piece of cake where it happened to stand the letter „Д”, which I quested in all the books till today. Now, I think that I found her again, after many eons, in a foreign journal. She has been replaced by a blond girl in the first form in primary school, and I became one of those who glorify the letter instead of the picture”.

Ако човекот е женско пред Бога, зарем тоа значи дека тој е и мртва кукла, сенка, привид во животот се прашува авторот: „Дали Бог, со невидливи конци ги движи мртвите кукли (или dead dolls = таткови кукли) за да сочини сенки живи, привид чист, како што е и животот, само привид чист, само сон и мечта на сенката...”

The lead (оловото) killed your father, for all the letters in the machine are made of lead same as the bullits of the cowboys in the Wild West... you are only five years old, your father, the Creator leads you to a mystic place: at his office at his work desk, in the old building of “Nova Makedonija”...in the nostrils you start feeling the smell of lead, from the letters all standing in mirror image, only after the letter is printed out, the left becomes right, and the lie becomes truth: perfect mirror, magic glass. („Оловото го уби татко ти, бидејќи сите букви во машината се направени од олово како што се направени и куршумите на каубојците на Дивиот Запад... имаш само пет години, татко ти, Творецот твој те води на мистично место: во канцеларијата на работа, во старата зграда на „Нова Македонија”... уште во ноздринките го чувствуваш мирисот на оловото од буквите кои стојат обратно во реверс, и само кога буквата е отпечатена, левото станува десно, лагата станува вистина: совршено огледало, магично зрцало”).

Овде се совпаѓа приказната за Египтјанецот кому му умрела жената, оти толку многу ја љубел, сакал пак да ја види и од светлината на љубовта своја сотворил огледало: „стој светлино, те љубам” и таа, светлината се смрзнала оти никој порано не ја побарал за љубовница. Затоа што брзала на секогo да му го осветли патот, се престорила во огледало прозрачно, тенка стаклена линија која му зборува на светот дека е минлив, луѓето и предметите се привид, сенки кои единствено во него можат да се рефлектираат, а истовремено огледалото да му потврди на човештвото дека се што може да се рефлектира во него е исто што и сонот, не е вистинската книга – стварност која е скриена длабоко во секој од нас: „Папа, како ли им е на оние кутри жени кои ги палат на кладата?” „Зошто им го палат телото, кога телото е само книга на која се испишува страста, а љубовта е во душата?”

Тоа е исто како кога во огледалото нема повеќе што да се рефлектира, кога тоа остане празно.

Исто така убавината е светлина, посегаш со рака да ја фатиш и остануваш со празна дланка. Така и Бог е невидлив, невидлива е книгата – стварност во нас. Откако удри ровјата и ја осветли неговата соба, отец Бенџамин ја препозна, лагата, заблудата, илузијата на светот. Сите луѓе беа само минливи сенки на белото филмско платно. Тој некогашен падре Бенџамин, а сега Папа, ја гушна. Цената на светлината беше болката за љубената, за онаа која требаше да го роди неговото дете, а требаше да биде изгорена во огнот. Но, колку поголема е болката толку сме поблиску до Бога. Таа го запраша: „Ке има ли некогаш утроба скриена во утробата моја, Папа?” „Ке има, кога јаболкницата ќе роди звезда”. ... звезди има на небото, мила моја, а јаболка на земјата. Ако небото и земјата се љубат доволно страшно, тогаш ќе има и звезди на земјата, и јаболка на небесата, тогаш јаболкницата ќе роди звезда”.

Алпинистите сонуваат да се искачат на највисокиот врв на светот Монт Еверест, духовните трагачи сакаат да се соединат со Творецот, ослободувајќи се истовремено од затворот на телото свое, но кон каде да го направат скокот кој ќе ги ослободи. Дали е можно духовното искачување на небото, а истовремено дали постои скокот долу на земјата: „скок од светот на кориците во светот на книгите?” секој сам ќе мора да го најде и пресеке своето јаболко во кое се зачнала звезда, за да ја ослободи секој сам својата светлина. Нож да зарие во утробата на светлината, во јаболко пресечено звездоносно. ... „Крвави месечината, колку и да е силна светлината, таа крвта своја не може да ја сокрие, болна е светлината болна е месечината и крвави”: „Ке се вратам во она во што сум сотворена: во оган и светлина, во разделина и виделина, не плачи, те молам, затоа што ќе бидам среќна да бидам она што сум, брзина нескротлива. Има ли поголема среќа од тоа да се вратиш дома, папа, во куката на огнот, на Отецот свој?”

Всушност, авторот оди длабоко во својата мисла дека професијата писател не е да измислува романи за светот кој е сенка, привид, рефлексива со нестварно постоење: „всушност ова е само рецепт за роман... роман и не се пишува, туку само се „распечатува” непрочитаната книга – стварност која е истовремено книга за смртта и бесмртноста, за земјата и небото, во која е исклучена рефлексивата во огледалото и светот на лево и десно, и обратно, на добро и зло. Затоа, авторот им препорачува на читателите да воскреснуваат секој ден и да не го сечат јаболкото надолжно како што тоа досега сите сме го правеле, туку напречно, за да може да се раѓаат нови звезди.

ОД НЕКОГАШНИОТ ДОМ

(Извадок од романот “Соседовата кокошка”)

Никола Кочовски

Од промоцијата на романот “Соседовата кокошка”

Не беа уште почнати летните жештини, кога Димко се врати. Му се јави на Благој по телефон.

- О! Стаса ли? Како помина?

- Како што мораше.

Уште веднаш го потсепна темната сериозност на гласов преку жицата.

- Татко ти... што направи? Арен ли е?

- Почина. Го закопавме.

- Бог да го прости, - за толку барем знаеше да каже, и покрај самјачкиот живот. - А мајка ми, ја виде?

- Дојди, дојди до кај нас... - и прекина.

- Ало, ало! Ало!

“Што е ова?”

Благој свонеше, но телефонот беше зафатен.

Неколку пати свонеше - исто.

“Чудна работа! Неубава работа! Зошто не ми кажа ниеден збор?”

Беше вечерно време, но без повеќе мислење, побрза до колата, седна во неа, го запали моторот. “Морам да го видам!” му беше само тоа во умот.

- Влези, влези, - го дочека самиот Димко на вратата.

- Не ми докажа...

- Добро де, полека. Седни прво...

- Ама зборај!... - почна да му напира во грлото веќе вистински немир.

- Не е повеќе жива ни мајка ти...

- Како, бре?! - нешто го секна, нешто премногу заглушно му зашуми во ушите. Тој замелушен седна на што се најде - беше тоа токму шареното пластично столче што и други пати го гледал тука, иако не можеше да сфати како се нашло во семејство што никогаш немало ни деца ни подмладок. Меѓутоа, една лукавост ли беше тоа? Присуството на Невена, жената на Димко, ѝ ја одзеде силата на неговата реакција. Немоќно суреше де во него, де во неа, де којзнае каде. Спушти на него рака Димко, внимателно помагајќи му: - Седни поудобно, ете до масата, на столов.

Послушен на благиот повлек на пријателот, се смести како што му се рече, неколку моменти сам со својот нечуен говор: “Ја немам... што не лелекам сега? - Колку јас повеќе сум имал мајка последните деветнаесет години откако ѝ избегав?...”

Пред него беше донесена чаша ракија. Тој пивна.

Присилувајќи се да го загледа со поприсебни очи Димко, му рече:

- Кажи де најпослед... Како било! Кога било?... - И се виде себеси во чудна, можеби и глупава положба стутулен тука. - Да чујам сакам.

- Мајка ти изгорела... Имало пожар во куќата... - Димко не можеше повеќе да избегнува, задолжението требаше докрај да си го исполни.

Во Благојајачиново, витеечко шумоглавие од грозотијата настроена чудовишно, рамно на него. Се беше плеснал со прстите по челото.

- Слушам! Слушам! - високиот Димко ги поттргна очите од кутрата слика на устата, на лицето што пролелекна.

Но Димко не можеше да си дозволи одеднаш да ја каже целата вистина, туку, со заобиколувања, со одбегнувања и неможење да се доодбегне, полека полека грдата судбина на мајка му на Благој се оцртуваше пред него.

- Таа си живеела во селото така, сиромашна сама жена... - фати тој пооддалеку, но попусто му беше врткањето од она што го беше дознал, чул:

Била запустена, како забравена себеси, и ретко среќавана со луѓе, немала повеќе овци, само некое скудно градинче, та побиркала класје по нивјето во лето и компири во есен по бербата, и одела на нижење тутун, сеедно со подведнатата глава, испиена во лицето, бледа - бедница, си одела молкун по работата, и ако некој ја задевнел, ја прашал зошто ја носи таа црна излитена руба избледена од сонцето, ќе му одговорела: “Јас си го жалам мажот, умрен ми е... немам маж”, и не можел да знае прашувачот дали е распознат од тие свенати очи кој е, како се вика... Така испустена, ѝ ја подзеле некоја зимска ноќ пламништата куќата, ѝ ја подлокале, никој не разбрал како се развитлеле, а од неа... селаните нашле... тоа што го нашле го закопале во селските гробишта, клале крст од две изделкани заковани

Директорот на ИК “Култура” Глигор Стојковски и промоторот Петре Димовски

Промотор Радован П. Цветковски

дрвца, но ветриштето, невремето, го обориле, го прекриле со трева местото каде што била закопана, тешко можел човек да погоди каде се наоѓа... Така му рекле, не пошол тој да види.

Иако Димко пак кажуваше некакви пребирани, ублажени зборови, како сепак да се подзабораваше, во гласот понекогаш ќе му се поткраднеш, заедно со нажаленоста, нотка лутина, навреденост, којзнае на што.

...Од куќата само, од урнатината, уште стрчи кон небото по некоја гламносана греда, како што застасале селаните, се бореле со огнот. Но куќата не успеале да ја спасат. Потоа ја изнесле однатре, ја погребале во растурениот гроб на свекрва ѝ и свекор ѝ... Стаденцето, многу намалено, му го имала дадено, доста време, на некој Калешко, некогашен селски овчар, момок, ѝ носел овој по троа млеко и сирење, ама му било јавено на роднината Величко во градот, па дошол со лимузина (не, не одел сега со коњ), му го одзел стадото на Калешко, и го предал во задругата суводолска. "Исчезна поштук од луѓето мои, нека оди и последното во народното", рекол.

Колку што можеше со внимавање ги кажа Димко овие нешта за неговото родно огниште.

Чашата пред себе ја беше испразнил Благој. Друга му тури Невена. Тој ја крена и ја испи. Во грлото му заздива алкохол. Не можеше, не знаеше да се владее себеси.. Беше ли ова казна, оваа суровост, дали избезумлива изопаченост која провиорува низ светот, од која се губи и моќ за разбирање потаму, и воопшто смисла на сè.

Згреши тој, - знаеше, и ништо потаму не знаеше. Ова му е дел, заслужен секако, и немаше претстава до кога ли ќе го срка. Во тоа е, сиот, и горчливо му е. Да се опиеш!... Но требаше да се оди...

Стана. Требаше да го остави човекот што се врати од Македонија. Со жена му, и со станот, и со масата, и со столчето шарено, пластично. Виновно го погледна. Не остана време да му проговори нешто за неговата мајка. Лабав во нозете, веќе фатен за кваката, ја прочекоруваше вратата, извинувајќи се, малку со зборови, многу повеќе со кутриот изглед на збрканост и отепаност.

-Ти, со мајка ти... отиде барем, кога ѝ е потребна надеж... - нагаѓаа неговите невисредоточени

очи, - арно стори, на душата не ќе ти остане тежина.

- Што надеж може да биде ова нашево одење! - одврати Димко, доста сведнат и тој во својата висина. Не е повеќе некогашниот ведар Димко кому сè глатко му оди.

Улицата повторно се лизгаше со двете свои страни покрај него, седнат на седиштето и не којзнае колку грижливо фатен за воланот. Како да не постоеше воопшто на светот и можност да му се случи нешто лошо.

"Прости мајко", му рече на ликот што мошне жив лебдеше пред него, зададен за дома низ безбројот светлости и болскоти и од висината и од сите страни, за кои всушност многу малку водеше сметка свеста. Темен и во погледот и во разумот, само автоматизмот на секојдневната навика му дејствуваше.

А кога по доста долгото јурење низ расклокотениот простор, се најде, небаре добегнат, најпосле легнат на креветот спроти двете радија и рафтоот, под запалената светилка, си прошепна со речиси чујни зборови: "Сега сум уште посам на светот".

Барем вечерва не посегна по плоча или лента. Кога се случува смрт, се тагува без песна и свирка. И се молчи, како и сам да умрел човек.

И подоцна, во веќе смирената ноќ, можеби затоа што му се враќаа пак во умот кажувањата на Димко за изгубениот гроб под тревата, на баба му Ката и на мајка му, па за стрико му Величко кој "се потрудил" и за последниот остаток од неговиот, Благоев дом, стадото, му дојде однекаде, меѓу многуте помисли и жалења, и прашањето: "Дали останало нешто барем од оној дуќанот на дедо Алексо?..." Слабо веруваше дека е тоа можно, прашувањето беше само така, како тагување по некогашното. "Она што сме биле..." си рече со преслаб шепотлив глас во креветот. Светилката беше поодамна изгасната веќе, битието му се молеше по сон, кој наидуваше со повеќе лажни обиди.

Којзнае кое време беше, надвор во ноќта беше штама, внатре бледа белузлавоост се одразуваше од месечината. Колку беше спал не знаеше, но во градите се јавуваше пак немирот од пред втонувањето во сонот, го потстегуваше.

После промоцијата на романот писателот Никола Кочовски со блиските

Се исправи на нозе, пријде полека до прозорецот. Месечината не беше видлива оттука. Свезди на небото. Толку убаво име имаше мајка му.

Една Свезда, една мајка некогаш му го осветлуваше патот, но тој ја изгуби, заборави да се придржува за неа низ плипотилокот на светот.

Блудееше со очите некаде таму горе. Ја изгубило небото Свездата која едно време него се обидуваше да го води... Тој заборави на тоа. Долго имаше заборавено.

Раката му се потпираше на сидот, по образот сети дека се допира на ситото од прозорецот.

РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ ВО НУУБ „СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА ЗА 2009 ГОДИНА

Приредиле Ленче Андоновска
и д-р Николче Вељановски

Националната установа - Универзитетска библиотека „Св.Климент Охридски“ - Битола, за реализација во 2009 година, имаше поднесено повеќе проекти до Министерството за култура на Република Македонија и еден проект до Комисијата за култура при Собранието на Република Македонија.

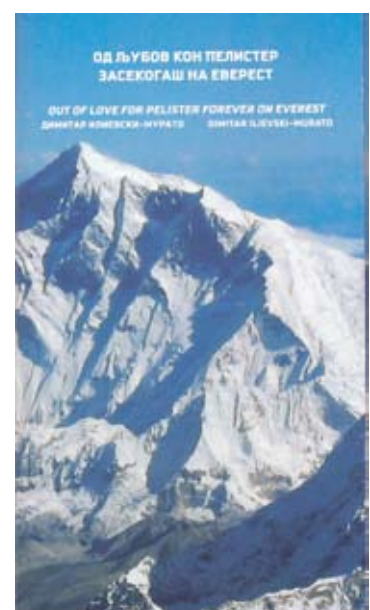
На наше големо задоволство, а истовремено и голема обврска за нашата установа, ни беа одобрени неколку капитални проекти.

Заради почитување на законските рокови за одобрените проекти предвидени во Договорите за финансирање, веднаш по потпишувањето на истите се отпочна со нивна реализација.

Се работеше плански во поглед на временските периоди, почитување на законската регулатива, добивање на соодветна документација и слично.

Реализирани се сите планирани проекти за 2009 година:

1. Замена на старата дограма со нова на стариот објект од зградата на Библиотеката, и во целост е реализиран наведениот проект, со што е заокружен надворешниот изглед на старата зграда на Библиотеката, на која претходно во 2008 година, беше направена конзервација и реставрација на фасадите на стариот дел од зградата на Библиотеката која е споменик на култура,
2. Сите законски процедури околу добивањето на сите потребни документи за изградба на поткровје на новиот дел од зградата на Библиотеката беа реализирани и беше добиена потребната документација, а сега се заврши првата фаза од изградбата на поткровјето, со што Библиотеката доби корисен простор од 500м². Поднесен е проект за втората фаза, односно изведување на внатрешните работи во новоизграденото поткровје.
3. Издадена е книгата Ванчо Николески - Раскази и народни песни (од ракопис до книга), која ја уредија Анета Стафановска и Науме Ѓоргиевски,

4. Издадена е брошура со наслов „Од љубов кон Пелистер засекогаш на Еверест“, по повод 20 години од смртта на Димитар Илиевски - Мурато, главен и одговорен уредник е Николче Вељановски,
5. Издаден е „Книжевен зборник на битолски писатели“, со дваесетина најпознати битолски писатели со избор од нивните дела и паралелен превод на англиски јазик, од Ленче Андоновска и Гордана Пешевска,
6. Континуирано се врши набавката на книги според одобрените финансиски средства од Министерството за култура,
7. Проектот за набавка на нови членски карти е реализиран.
8. Осовременување на одделението за заштита и репрографија е во завршна фаза, набавени се сталажи за поставување на книжниот фонд со што се овозможи полесен пристап до книгите,
9. Одржана е Четвртата роднокрајна средба со битолските писатели од Македонија на 28.05.2009 година, на која поголем дел од битолските автори се претставија со дел од нивното творештво,
10. Се одржа Тркалезна маса со роднокрајните битолски писатели од Македонија на 29.05.2009 година во Библиотеката. Медијатор на Средбата беше д-р Николче Вељановски.
11. Се реализира проектот од меѓународна соработка помеѓу нашата библиотека и библиотеката од Москва, Русија во месец јуни 2009 година.
12. На 20.11.2009, во НУБ „Св. Климент Охридски“ Скопје беше промовирана книгата „Библиотечен тренд во Битола“ од Анета Стефановска и Науме Ѓоргиевски.

УШТЕ 5 НОВИ ИЗДАНИЈА НА БИБЛИОТЕКАТА

По повод 8 Декември – Патрониот празник на Библиотеката, Свети Климент Охридски, ќе бидат промовирани:

- Зборник од Четвртата роднокрајна средба на битолските писатели од Македонија. Главен и одговорен уредник д-р Николче Вељановски;

- Каталог на Детската библиотека од Олга Кузмановска.

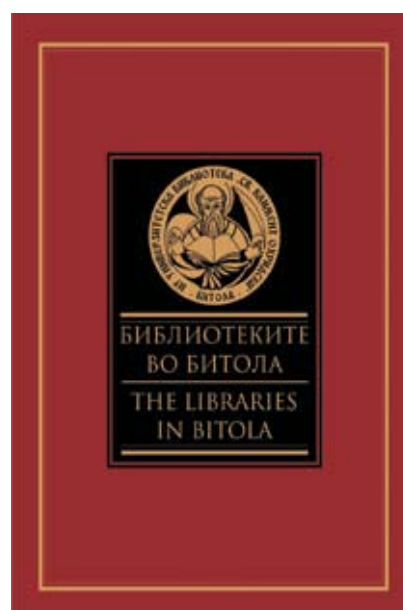
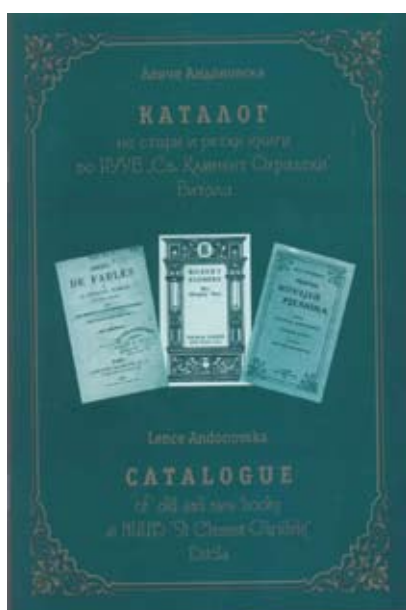

Во рамките на проектот Заштита на стари и ретки книги во Битола и Битолско, изработени се:

- Мултимедијален ДВД - РОМ (втора фаза) - Од ризницата на стари книги во црквите во Битолско. Автори: Цветанка Дамјановска, Јоланда Бошевска и Лена Секуловска. Дизајн и изработка „Лидер инженеринг“ – Битола;

- Каталог на стари и ретки книги од Ленче Андоновска

- „Библиотеките во Битола“ од Анета Стефановска и Науме Ѓоргиевски.

БИБЛИОТЕЧНИ ИЗДАНИЈА 2007-2008

